

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Mirosław Wróblewski

Warszawa,

DOL.401.354.2024

**Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP**

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przyjęciem przez Radę Ministrów 31 marca 2026 r. **projektu ustawy o systemach sztucznej inteligencji** (UC71), działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych², Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy **zwraca uwagę na następujące kwestie** związane z przedmiotowym projektem.

Odnosząc się do zaproponowanej nowej wersji **projektu ustawy o systemach sztucznej inteligencji** (dalej: projekt ustawy) w aspekcie kompetencji i niezależności organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych, na które organ nadzorczy zwracał uwagę projektodawcy na wcześniejszych etapach procesu legislacyjnego oraz podczas posiedzenia komisji prawniczej w Rządowym Centrum Legislacji 2 marca 2026 r., z zadowoleniem należy przyjąć, że projektodawca **zrezygnował** z ustawowego uregulowania współpracy Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji (dalej:

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.).

Komisja) z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych w zakresie spraw z **art. 74 ust. 8 rozporządzenia 2024/1689**³. Organ nadzorczy wielokrotnie podkreślał bowiem, że ww. przepis aktu unijnego stanowi wyłączną kompetencję krajowego organu nadzorczego, zgodnie z którym: „...państwa członkowskie wyznaczają jako organy nadzoru rynku do celów niniejszego rozporządzenia właściwe organy nadzorcze ds. ochrony danych...” w odniesieniu do wymienionych w załączniku III pkt 1 systemów AI wysokiego ryzyka w zakresie, w jakim systemy te są wykorzystywane do celów ścigania przestępstw, kontroli granicznej oraz w kontekście wymiaru sprawiedliwości i demokracji, oraz w odniesieniu do systemów AI wysokiego ryzyka wymienionych w załączniku III pkt 6, 7 i 8 przedmiotowego rozporządzenia.

Należy zwrócić natomiast uwagę, że projektowana regulacja w zakresie współpracy pomiędzy Komisją a organem ochrony danych (**art. 20 ust. 1 pkt 3** projektu ustawy) w brzmieniu: „W zakresie określonym przepisami rozporządzenia 2024/1689 i ustawy Komisja współpracuje z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych – w zakresie spraw, o których mowa w art. 57 ust. 10 rozporządzenia 2024/1689 i w ustawie” **nadal nie dookreśla zasad współpracy pomiędzy organami w ww. zakresie.**

Włączenie organu ochrony danych w działalność piaskownic regulacyjnych oraz jego zaangażowanie w nadzór nad aspektami przetwarzania danych osobowych w zakresie wynikającym z jego zadań i uprawnień – w wykonaniu obowiązku wynikającego wprost z art. 57 ust. 10 rozporządzenia 2024/1689⁴ – powinno wiązać się z jednoczesnym ustanowieniem ustawowo zasad współpracy pomiędzy ww. organami.

W opinii Prezesa UODO współpraca organów w ww. zakresie tworzy potrzebę uzgodnienia jej zasad, tj. formy, charakteru i zakresu oraz trybu wymiany informacji między organami w celu właściwej realizacji zadań leżących w kompetencji obu organów oraz zminimalizowania możliwości występowania sporów kompetencyjnych. Zgłoszone w tym zakresie uwagi na wcześniejszym etapie procesu legislacyjnego pozostają zatem aktualne.

Podobnie **art. 118** projektu ustawy wprowadza zmianę w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 oraz z 2026 r. poz. 252), dodając art. 59a w brzmieniu: „Prezes Urzędu współpracuje z Komisją Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.” **Przepis ten jest blankietowy**, gdyż projektodawca, nie regulując w sposób szczegółowy zakresu współpracy pomiędzy ww. organami, powieliła jedynie wynikający wprost z rozporządzenia 2024/1689 obowiązek współpracy.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2018/1972 (akt o sztucznej inteligencji).

⁴ „Właściwe organy krajowe zapewniają, aby - w zakresie, w jakim innowacyjne systemy AI wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych lub z innego powodu wchodzą w zakres kompetencji nadzorczych innych organów krajowych lub właściwych organów zapewniających dostęp do danych osobowych lub wsparcie w uzyskaniu dostępu do tych danych - krajowe organy ochrony danych oraz te inne organy krajowe włączono w działalność piaskownicy regulacyjnej w zakresie AI oraz zaangażowano w nadzór nad tymi aspektami w zakresie wynikającym z ich odpowiednich zadań i uprawnień”.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 19 ust. 3 projektu ustawy: „W posiedzeniach Komisji, bez prawa głosu, mogą uczestniczyć przedstawiciele ministrów kierujących działami administracji rządowej, o których mowa w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, oraz organy i podmioty publiczne, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689”.

W treści „Wykazu organów i instytucji publicznych w Polsce z obszaru ochrony praw podstawowych w rozumieniu rozporządzenia 2024/1689 (Akt o sztucznej inteligencji)” z 31.10.2024 r. (aktualizowanego na rządowej stronie internetowej Ministerstwa Cyfryzacji) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wymieniony został (od dnia 9 maja 2025 r.) w grupie organów lub podmiotów publicznych państw członkowskich, które nadzorują lub egzekwują przestrzeganie obowiązków wynikających z prawa Unii w zakresie ochrony praw podstawowych⁵, w tym prawa do niedyskryminacji, w odniesieniu do wykorzystywania systemów AI wysokiego ryzyka zgodnie z art. 77 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689 (Akt o sztucznej inteligencji)⁶.

W tym świetle Prezes UODO, jako tzw. organ ochrony praw podstawowych w odniesieniu do wykorzystywania systemów AI wysokiego ryzyka zgodnie z art. 77 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689, będzie mógł uczestniczyć – na podstawie art. 19 ust. 3 projektu ustawy – w posiedzeniach Komisji, bez prawa głosu. Rozwiązanie takie Prezes UODO uznaje za satysfakcjonujące, jako, że zapewnia mu możliwość udziału we wszystkich posiedzeniach Komisji (w szczególności zawsze wtedy, ilekroć sprawa będą przedmiotem prac Komisji dotyczy lub ma związek z kwestią dotyczącą przetwarzania danych osobowych), szanując w ten sposób niezależność organu nadzorczego właściwego ds. ochrony danych zgodnie z rozporządzeniem 2016/679. Jest to zarazem rozwiązanie, które będzie korzystne z perspektywy zapewnienia sprawnej współpracy między Komisją a Prezesem UODO, chociażby z uwagi na możliwość wymiany informacji i zapoznawanie się ze sprawami stanowiącymi przedmiot wspólnego zainteresowania obu organów, w tym stanowiących przedmiot obrad Komisji.

W ocenie Prezesa UODO pożądane jednak byłoby – choćby z perspektywy konstytucyjnej zasady legalności (działania organów państwa na podstawie i w granicach prawa – art. 7 Konstytucji RP) – aby jego rola jako organu praw ochrony podstawowych (w rozumieniu art. 77 rozporządzenia 2024/1689) była wyraźnie umocowana i wskazana w przepisie ustawowym nowelizującym ustawę o ochronie danych osobowych.

⁵ Art. 77 ust. 1 Aktu w sprawie sztucznej inteligencji stanowi, że: „Krajowe organy lub podmioty publiczne, które nadzorują lub egzekwują przestrzeganie obowiązków wynikających z prawa Unii w zakresie ochrony praw podstawowych, w tym prawa do niedyskryminacji, w odniesieniu do wykorzystywania systemów AI wysokiego ryzyka, o których mowa w załączniku III, są uprawnione do wystąpienia z wnioskiem o przedstawienie wszelkiej dokumentacji sporządzonej lub prowadzonej na podstawie niniejszego rozporządzenia w przystępnym języku i formie i uzyskania do niej dostępu, kiedy dostęp do tej dokumentacji jest im niezbędny do skutecznego wypełniania ich mandatów w granicach ich właściwości. Odpowiedni organ lub podmiot publiczny informuje organ nadzoru rynku zainteresowanego państwa członkowskiego o każdym takim wniosku.”.

⁶ Zob. <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/wykaz-organow-i-instytucji-publicznych-w-polsce-z-obszaru-ochrony-praw-podstawowych-w-rozumieniu-rozporzadzenia-20241689-akt-o-sztucznej-inteligencji> (data dostępu: 12.04.2026 r.).

Istotne jest także, aby w przepisach projektowanej ustawy określone zostały zasady współpracy pomiędzy Prezesem UODO jako organem ochrony praw podstawowych a Komisją w zakresie wskazanym w art. 19 ust. 3 projektu ustawy. W szczególności ustawa powinna wskazywać, że Prezes UODO powinien mieć prawo do przedstawienia **uzasadnionego stanowiska w aspekcie przetwarzania danych osobowych w sprawie rozpatrywanej przez Komisję**. Merytorycznie uzasadnione pozycją prawną organu nadzorczego (wynikającą przede wszystkim z rozporządzenia 2016/679) jest, aby uzasadnione stanowisko Prezesa UODO było brane przez organ taki jak Komisja pod uwagę przy wydawaniu decyzji administracyjnej rozstrzygającej sprawę co do jej istoty, co wynika z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE (zob. wyrok w sprawie *Meta Platforms*).

Organ nadzorczy dostrzega wnioskowane przez niego doprecyzowanie zakresu przetwarzania danych osobowych przez Komisję (w **art. 39** projektu), poprzez wskazanie, że w ramach tego uprawnienia dopuszczalne jest przetwarzanie również danych objętych szczególnym reżimem przetwarzania, tj. oprócz danych określonych w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, także danych określonych w art. 10 tego rozporządzenia – w zakresie i w celu niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 6 i art. 25 projektu.

W **art. 41** projektu ustawy projektodawca również uwzględnił zastrzeżenie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych i doprecyzował, że dane osobowe przetwarzane przez Komisję w ramach prowadzonego postępowania, o którym mowa w rozdziale 3 projektu są usuwane po upływie 10 lat od jego zakończenia, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej (za co dziękuję).

Wyrażam nadzieję, że uwzględnienie powyższych uwag organu nadzorczego, mających charakter wskazówek eksperckich, niewątpliwie przyczyni się do stworzenia regulacji zgodnej z rozporządzeniem 2024/1689 oraz rozporządzeniem 2016/679.

Łączę wyrazy szacunku
Mirośław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

Do wiadomości:

Pan Dariusz Standerski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Cyfryzacji